

FIRE*

***FINANCIAL INDEPENDENCE, RETIRE EARLY**

CHARLOTTE VAN BRABANDER

FIRE*

HOE OP JONGE LEEFTIJD
STOPPEN MET WERKEN

*FINANCIAL INDEPENDENCE, RETIRE EARLY

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

INHOUD

Voorwoord	9
-----------------	---

1

Introductie

De geldwolf van de familie	15
Geld en gezondheid	16
Het taboe doorbreken	19
Financiële educatie voor iedereen	20
Mijn relatie met geld	21
Zakgeld met poker en gaming	23
Solliciteren	26
De ommekeer	27
Dan toch bakstenen	29

2

Jouw weg naar FIRE

Stap 1: Check in met jouw realiteit	36
De harde kant: jouw persoonlijke balans (balance sheet) en nettowaarde	36
De harde kant: jouw persoonlijke resultatenrekening (income statement)	40
De zachte kant: inleiding tot een paar kernideeën rond money mindset	43
De zachte kant: onderzoek jouw money mindset	61
Stap 2: Plan jouw weg naar financiële vrijheid en zet jouw stip op de horizon	92
De zachte kant van jouw doelstelling	92
De FIRE-beweging: mijn inspiratiebron	104
De harde kant van jouw doelstelling	109

3

Economische en financiële kernbegrippen

De geschiedenis van geld	121
Schulden	128
Inflatie	131
Rente	135

Maak jouw moneyplan

Maak keuzes	142
Uitgaven verlagen	142
Inkomsten verhogen	146
Leg een buffer aan	151
Mijn moneyplan	152

Laat je geld voor jou werken

Beleggen op de beurs	160
Samengestelde interest: het achtste wereldwonder	160
Mijn persoonlijke redenen om te beleggen	166
Welk type belegger ben jij?	175
Een greep uit mijn beleggingsproducten	178
Leer zelf beleggen	183
Mijn aanbevelingen voor beginnende beleggers	195
Beleggen of investeren in crypto	202
Wat is crypto?	202
Rise of Ethereum	204
Frekwente vragen en misvattingen over crypto	205
Het cryptolandschap	211

Overzicht van huidige trends in crypto	214
Tot slot over crypto	218

Pensioensparen	218
Wat is pensioensparen?	218

Nawoord	223
---------------	-----

Toen Charlotte en ik elkaar leerden kennen in oktober 2021 merkten we snel op dat we op veel vlakken een heel gelijklopende visie hebben. Hoewel we een totaal verschillend profiel hebben — man en vrouw, een leeftijdsverschil van 10 jaar en ik als student tegenover Charlotte die zowel werknemster als ondernemster is — bleek dit al snel irrelevant te zijn voor datgene dat ons verbindt: financiële geletterdheid op een zo groot mogelijke schaal proberen te verspreiden. In oktober 2021 waren we allebei nog hard aan ons eigen boek aan het werken, ondertussen zijn ze beide gepubliceerd. Ongeacht je geslacht, achtergrond, leeftijd of opleiding ga je in Charlotte haar boek *FIRE* heel wat over geld bijleren. Zaken waarover je misschien nog niet had nagedacht, zoals bepaalde money blocks die jouw gedrag onbewust beïnvloeden. Charlotte haar visie is inspirerend, verfrissend en kan een zeer grote impact hebben op jouw toekomst. Haar open visie over geld, die Vlamingen over het algemeen missen, doorbreekt heel wat taboes die op het onderwerp rusten. Lees het, laat het bezinken en laat dit de start zijn van JOUW financiële onafhankelijkheid. *FIRE* is geen verre droom, maar een realistisch doel dat iedereen met de juiste mindset kan bereiken!

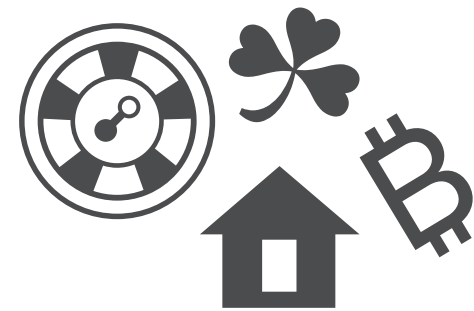
— Cedric Proost

Vrouwen en geld, het is vaak een moeilijke match. Te vaak hoor ik vrouwen zeggen dat ze zich niets aantrekken van hun financiën. En dat is spijtig. Want je financiële schapjes op het droge hebben is fundamenteel voor de emancipatie van elke vrouw. Daarom was ik zeer blij Charlotte te leren kennen. Tijdens een inspirerende walk&talk ontmoette ik een gedreven dame met een frisse kijk op geld. Daarom beveel ik graag haar boek aan. Vooral aan vrouwen. Je gaat te weten komen waar jouw blokkade tegenover geld zit en hoe je er iets aan kan doen. 'Finance is fun' is al meer dan 25 jaar mijn motto. Net als Charlotte wil ik financiële cijfers leesbaar maken. Het doet me echt plezier dat ook de jonge generatie haar financiële inzichten wil delen. You go, Charlotte!

— Vera Smets

1

INTRODUCTIE

DE GELDWOLF VAN DE FAMILIE

‘Ben jij weer over geld bezig?’ vroeg mijn vader terwijl hij naar zijn studeerkamer slofte. Zo word ik weleens genoemd, of dat denk ik toch, de ‘geldwolf’ van de familie.

Als kind was ik altijd diegene die graag controle hield. Zo vertelde mijn mama dat ik op verjaardagsfeestjes vooral stond te kijken hoe andere kinderen zorgeloos speelden. Ik wou zelf bepalen wat we speelden, hoe we speelden. Maar door ouder te worden besepte ik al snel dat ik mensen niet kan opleggen wat ze moeten doen. En vooral, dat er veel meer buiten mijn controledomein ligt dan ik graag zou willen. En toch wou ik zo graag dat kleine elfje zijn dat op een zaterdagmiddag op elke dame haar schouder zit tijdens het shoppen! Ik zou dan willen roepen: ‘STOP! Denk twee keer na, heb je dit nu écht nodig? Ben je er zeker van dat je het geld dat je nu wil uitgeven niet beter voor jou kan laten werken?’

Helaas, ik beseft dat ik die impact niet heb en ik heb geleerd dat mensen hun gedrag ook niet ‘zomaar’ aanpassen. Gedrag kan je pas veranderen door mensen eerst uit te leggen waarom die verandering interessant kan zijn. Wat ze erbij kunnen winnen, en eventueel verliezen, als ze niet veranderen. En de overtuigingen van mensen kan ik al zeker niet zomaar veranderen. Die zitten vaak zo diep geworteld dat mensen ze, bewust of onbewust, als persoonlijke waarheden zien.

Dit boek schrijf ik dus met het idee mensen een betere relatie te laten aangaan met hun geld, want de relatie met geld ligt aan de basis van alle vooruitgang. Door een gezonde relatie te ontwikkelen met geld, kan je voor jezelf doelstellingen prikken die jou een financieel onafhankelijker leven zullen bezorgen. Mijn doelstelling is dat je na het lezen van dit boek weet waar je staat, niet alleen financieel maar ook

met je eigen mindset. Dat je weet wat jouw stappen zijn die je vanaf vandaag kan zetten naar een vrijer en gelukkiger leven.

Ik wil mezelf blijven en ga in dit boek geen enkel blad voor de mond nemen. Ik geef jullie mijn pure visie. Ik ben geen econoom en schrijf ook niet vanuit eigenbelang, zoals sommige financiële planners dat doen om producten te kunnen verkopen. Ik schrijf vanuit mijn eigen ervaringen in de hoop dat jullie iets uit mijn verhaal kunnen meenemen om zelf actief aan de slag te gaan op weg naar financiële vrijheid. Je denkt nu misschien dat dat voor jou niet weggelegd is, maar als je dit boek leest weet ik al dat je het potentieel hebt.

Het begint namelijk allemaal met interesse.

→ GELD EN GEZONDHEID

Nu schrijf ik dit boek omdat ik tijdens mijn hele leven op deze planeet al zoveel over geld geleerd heb. Al van kinds af vond ik de spelletjes waarmee ik kon verkopen en waar geld aan te pas kwam, de leukste. Ik moet ook toegeven dat mijn vader, misschien begrijpelijk, helemaal gek wordt van hoe beredeneerd ik naar geld kijk. Dag in dag uit graaf ik naar de waarheid. Wat is geld, wat is financiële vrijheid, wat is financiële gezondheid en wat betekenen ze voor mij? Ik besef nu steeds meer dat geld ieders leven sterk beïnvloedt. Onder de oppervlakte is het een topic dat ieders leven raakt. Of we dat nu willen of niet. Geld en fysieke gezondheid zijn de twee elementen die ieders leven doorkruisen, beïnvloeden en bepalen.

Als ik vroeger een gespierde fitnessboy of een slank meisje tegenkwam, werd ik altijd wat stil. Aangezien ik zelf allesbehalve sportief ben en geen afgetraind lichaam heb, was ik dan ook vaak verwonderd en keek ik vol bewondering naar die fysiek gezonde mensen. Maar zijn die wel zo gezond? Wie weet is de gespierde fitnessboy iemand met een heel slecht slaappatroon en zit hij vol anabolen? En wie weet is de

slanke dame wel depressief, heeft ze veel stress en eet ze heel ongezond. Gezondheid, zowel mentaal als fysiek, maar ook op vlak van financiën, kan je niet van het gezicht van anderen aflezen. Net zoals het geval is voor iemands gezondheid kan je op basis van iemands uiterlijke kenmerken, zoals een chic kostuum of een dikke wagen, niet bepalen of die persoon financieel gezond is.

Mijn fysieke gezondheid kan dus wat beter! Ik ga veel te weinig sporten en ook mijn eetpatroon is vaak niet optimaal. Ik kan dus best nog grote stappen zetten naar een betere fysieke gezondheid. Als ik mijn vriendinnen bezig zie, met hun drie keer per week naar de fitness en hun açai bowls, dan besef ik dat ik niet goed bezig ben. Mijn fysieke gezondheid zal mij namelijk heel mijn leven blijven beïnvloeden. Geld zal op eenzelfde manier jouw leven bepalen. Of je dat nu wil of niet. Het zal bepalen hoe je leeft, helaas ook vaak hoe lang je leeft en wat de kwaliteit van dat leven is.

Een gezonde relatie met *geld* begint niet in jouw portemonnee maar bij jouw mindset. Want als je een gezonde mindset en relatie met geld hebt, dan pas kan je beginnen bouwen aan jouw pad naar financiële onafhankelijkheid en naar vrijheid! Geld en gezondheid hebben dus veel met elkaar gemeen, maar er is volgens mij één groot problematisch verschil.

Het is heel erg normaal met je fysieke gezondheid bezig te zijn. Sterker nog, als je niet met je gezondheid bezig bent, dan keuren anderen dat af. Zo krijg ik van mijn vriend en familie vaak te horen dat ik dringend toch eens wat meer moet bewegen en gezonder moet eten. En akkoord, ze hebben 100 procent gelijk! Bij geld is het helaas net omgekeerd. Als je niet met geld bezig bent, blijf je down-to-earth en word je al snel opgehemeld als iemand die goed is voor deze maatschappij. Doe jij bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of help je graag jouw baas uit de nood door onbetaald overuren te doen, dan zal je gezien worden als die 'brave' of goede werker. Ben je wel met geld bezig en durf je je grenzen te bewaken door bijvoorbeeld op café

tegen vrienden te zeggen: ‘Hela, makker, deze keer betaal jij he’, dan word je al snel gezien als gierigaard of geldwolf. Als vrouw ervaar ik dat effect nog sterker. Ze hebben daar zelfs een woordje voor. Zodra mensen weten dat je als vrouw geld belangrijk vindt, durven ze je ook wel onterecht een ‘golddigger’ noemen. Schaamteloos vertaald: een vrouw die op jacht is naar een rijke partner. Ik heb zelf ook een partner die het best wel goed heeft, maar ik werk toch nog tien uur per dag om mijn eigen boontjes te doppen. Ik noem mezelf graag een goaldigger en geen golddigger.

Het is dus jammer dat er op het vlak van onze mentale en fysieke gezondheid zoveel initiatieven genomen worden, maar voor onze financiële gezondheid het aanbod beperkt is.

We hebben in België meer dan tienduizend klinisch psychologen, nog meer fitnessinstructeurs, diëtisten, mindset coaches en noem maar op, maar echt heel weinig coaches die werken rond geld. Ik kan me heel goed inbeelden dat iedereen zowel fit als financieel gezond wil zijn. Het schrikt veel mensen af om echt aan de slag te gaan met geld en zo een weg te banen naar financiële vrijheid.

Waarom? Velen hebben nog foute overtuigingen rond geld, zoals ‘geld is niet belangrijk’ of ‘voor geld moet je hard werken’. Het is logisch dat die mensen minder snel aan hun money mindset zullen werken omdat hun mindset geblokkeerd is. Net zoals je bij fysieke gezondheid ook mensen hebt die denken ‘ik ben nu eenmaal dikker’ of ‘sporten is niet belangrijk’. Daarnaast is geld ook gewoon een groot taboe. Erover praten kost mensen zoveel energie en wekt schaamte op. Dat taboe wil ik doorbreken!

→ HET TABOE DOORBREKEN

Geld blijft in België een taboe en dat vind ik erg jammer. In vergelijking met onze noorderburen zijn wij als Vlamingen doorgaans veel conservatiever. Nederlanders praten veel makkelijker en met minder schroom over topics als seks, drugs en geld. Kijk maar naar de Nederlandse tv-programma’s die aan bovenstaande thema’s gewijd zijn. De Nederlandse social influencers die het over geld hebben zijn niet meer te tellen!

Er werd in Nederland onderzoek gedaan naar waarom over geld praten voor anderen toch nog een taboe blijft. Volgens Anne Abbenes, financieel psycholoog, was het hebben van schulden vroeger een grote zonde. In de tijd van de Grieken en de Romeinen werd een man die zijn financiële verplichtingen niet kon nakomen gedwongen tot slaavernij. Niet alleen hij, maar ook zijn vrouw en kinderen. En in de tijd van Karel V volgde de doodstraf voor wie zijn financiële verplichtingen niet kon nakomen. Zelfs als je je schulden had afbetaald, moest je het nog steeds ontgelden.

Vandaag hangt nog altijd een walm van negativiteit rond het hebben van schulden. Mensen met schulden krijgen ook vaak nog zwaardere kosten voorgeschoteld. Het hebben van een laag inkomen is voor veel mensen dus nog altijd iets waarover ze zich schamen.

Ook veel geld hebben is een taboe. Vanuit het katholicisme en het calvinisme wordt geld bekeken als iets vies, iets waar je niet over spreekt. Een andere verklaring die Abbenes aanhaalt voor het feit dat rijke mensen niet graag over hun geld praten, is dat ze zich zouden moeten verantwoorden waar ze hun kapitaal hebben gehaald of hoe ze het hebben verdiend.

Het taboe is dus enerzijds een historische erfenis, maar volgens Anne Abbenes zou het ook te maken hebben met het feit dat geld een relatief nieuw concept blijft: ‘Ons brein is miljoenen jaren oud en geld is

vrij nieuw. De Grieken hadden het bijvoorbeeld al wel, maar toen was het systeem vrij eenvoudig. Het abstracte van geld, zoals handelen op de beurs, dateert van de vijftiende eeuw. Ons brein vindt dat erg lastig, omdat het is afgesteld om in het nu te leven. Dat is ook de verklaring waarom wij als soort konden overleven in tijden dat het al dan niet vinden van eten echt een kwestie van dood of leven was. Daarom is zo iets als sparen of handelen met een oog op de toekomst zo moeilijk voor ons, ons brein is niet afgesteld om naar de toekomst te moeten kijken. Dat gaat tegen onze biologie in. Het brein heeft als het ware ook nog niet voldoende tijd gehad om zich aan deze situatie aan te passen. Aan geld worden extreme krachten en zelfs menselijke capaciteiten toegeschreven: het kan groeien, zich vermenigvuldigen. Het is dus geen verrassing dat we het moeilijk hebben om het te rationaliseren. Hierdoor wordt het taboe alleen maar groter.'

Taboes kan je enkel doorbreken door er actief over te praten en er zelf voor open te staan. Ik geef aan de hand van mijn eigen verhaal en mijn relatie met geld sprekende voorbeelden waar ik tegenaan liep en nog steeds loop. Met de juiste educatie en kennis kunnen we een kader creëren waarbinnen praten over geld laagdrempeliger wordt.

→ FINANCIËLE EDUCATIE VOOR IEDEREEN

Geld blijft een thema waar te weinig over wordt gesproken. Op school leren we over de anatomie van koeienogen en over Romeinen, maar aan geld wordt amper aandacht besteed. Leerde jij ooit op de schoolbanken over de verschillen tussen obligaties en aandelen? Over manieren om slim te sparen? Of over de rol van een bank?

Ik vind het heel erg belangrijk jongeren meer over geld te laten leren. Ik wil aan mijn generatie (en anderen) overbrengen wat ik over geld heb geleerd. Misschien heeft het een blijvende impact op jouw leven en zelfs op dat van volgende generaties, jouw kinderen. Als kinderen vandaag iets over geld leren, dan is dat vaak van hun ouders. Tradities

en overtuigingen gaan van generatie op generatie over. Net zoals ook geloof en politieke voorkeur dat vaak doen. Sommige ouders gaan heel bewust met de opvoeding over geld om, anderen denken dat ze er bewust mee omgaan zonder dat ze beseffen dat ze hun limiterende overtuigingen aan hun kinderen doorgeven. Het is dus belangrijk jouw eigen relatie met en overtuigingen over geld te gaan onderzoeken, vooraleer je die overgeeft aan anderen. Als jij jezelf kan leren om een gezonde relatie met geld te ontwikkelen, dan zullen ook jouw kinderen en de mensen in jouw omgeving iets van jou kunnen opsteken. Op hun beurt zullen zij dan waarschijnlijk ook financieel vrijer en gezonder door het leven kunnen gaan. De verantwoordelijkheid ligt dus bij jou om met je money mindset aan de slag te gaan en de automatische, onbewuste overdracht van ideeën rond geld van generatie op generatie te doorbreken.

→ MIJN RELATIE MET GELD

Mijn visie op geld is doorheen de jaren een aantal keer helemaal gewijzigd en net door telkens dieper te graven, door fouten te maken en door mijn belemmerende gedachten in te zien, zet ik elke dag grotere stappen naar die financiële vrijheid. En die werkt inderdaad érg bevrijdend.

Ik heb al heel wat onderzoek gedaan naar mijn eigen money mindset en de blokkerende overtuigingen die ik met me meedroeg. Die werden gevormd in mijn jeugd jaren en vooral door de manier waarop mijn ouders met geld omgingen. Mijn vader heeft nooit zijn focus op geld gelegd en was enkel bezig met zijn job. Als ik vragen had over geld, dan kreeg ik daar zelden concrete antwoorden op. Ik weet nog goed dat ik als jong meisje dacht dat ik nooit voldoende zou kunnen sparen om een auto te kunnen kopen. Ik wou dus met mijn vader, die ook de kostwinner was, een gesprek aangaan over hoe ik zelf ooit een auto zou kunnen kopen en wat ik daarvoor moest doen. Hij praatte niet graag over geld, dus ging ik met mijn geldvragen naar mijn mama. Zij is als kind nooit iets tekortgekomen want haar vader was arts en zij

werd door hem op handen gedragen. Maar mijn grootvader overleed veel te jong en zo kreeg mijn oma de zorg over het grote huis en haar laatste nog studerende zoon op zich. Mijn mammië was alleenstaand en voedde haar kinderen zuinig op.

Mijn mama bleef op de kleintjes letten. Ik kwam als kind nooit iets tekort, begrijp me niet verkeerd, maar ik had het een tijd wel wat moeilijker dan de gemiddelde kinderen in mijn klas. Als ik mooie schoenen zag, moest ik meestal wachten tot de solden er waren. Ik liep dan telkens het risico dat ze uitverkocht waren en vond het verschrikkelijk dat ik toen in mijn keuzes gelimiteerd was. Ik vermoed dat mijn motivatie om geld te gaan verdienen hier ook zijn oorsprong kent.

Zoals ik eerder al schreef, ben ik een ware controlefreak. Zo plan ik ontzettend graag zelf mijn toekomst en let ik goed op mijn geld. Op mijn veertiende had ik mijn eerste bijverdienste. Ik ging bij een lokale bakker pannenkoeken bakken voor 5 euro per uur. Aangezien ik nog onder de leeftijd was waarop je officieel als kind mocht beginnen werken, had ik nooit van mijn ouders de vraag gekregen zelf een baantje te zoeken. Ik was zelf via via gaan rondhoren om ergens iets bij te kunnen verdienen. Ik wou namelijk ook zelf dingen kunnen kopen en daarnaast ook sparen. Ergens wou ik inderdaad als kind al rijk worden. Ik hield in mijn agenda bij hoeveel geld ik op mijn spaarrekening had staan en plande echt vooruit. Niet enkele maanden, maar jaren. Op mijn zestiende lag ik wakker van het idee dat ik waarschijnlijk nooit een auto zou kunnen kopen. Hoe in godsnaam krijg ik 10.000 euro bij elkaar gespaard?

Gelukkig bleef het voor mij niet bij pannenkoeken bakken. Ik heb heel veel mooie kansen gekregen. De kans om mijn hobby's om te zetten in wat euro's. Dat was nu eenmaal erg welkom.

→ ZAKGELD MET POKER EN GAMING

Naast mijn vele studentenjobjes was ik razend gepassioneerd door Counter-Strike. Dat is een computergame waarin je strategisch met een eigen team andere teams moet uitschakelen. Ik richtte op mijn vijftiende een eigen vrouwenteam op waarmee ik elke avond na de schooluren trainde. We oefenden tactieken en schreven zelf een draaiboek van tientallen pagina's om ons voor te bereiden op de officiële wedstrijden die we toen speelden. Het was best apart om in die tijd als meisje zo gefocust bezig te zijn met gaming en al snel werd mijn female team door anderen opgemerkt. Ik onderhandelde sponsordeals met mooie merken zoals Intel en Acer en regelde het zo dat zij onze reisjes betaalden zodat wij konden deelnemen aan internationale wedstrijden, waaronder de ESWC, de Electronic Sports World Cup, het wereldkampioenschap in 2008. De hoofdprijs was 10.000 euro, maar helaas konden wij niet op tegen andere female teams die allemaal gaming als fulltime job hadden en dagelijks in offices verspreid over de wereld samen oefenden. Wij gingen zonder prijs naar huis.

De media-aandacht die ik toen kreeg bracht mij in het vizier van enkele grote online pokerbedrijven, waardoor ik van 2008 tot 2013 een deel van mijn tijd als studente criminologie en later bestuurskunde al reizend doorbracht. Van pokertafel naar pokertafel. Ik kreeg van de decaan in mijn laatste masterjaar een topsportstatuut waardoor ik zelf mijn examenagenda's kon regelen en zo geen enkel belangrijk toernooi aan me voorbij moest laten gaan. Het kan misschien voor velen gek klinken, maar poker is een topsport. Toen ik onlangs naar Beth Harmon keek, uit de Netflixserie *The Queen's Gambit*, herbeleefde ik precies mijn pokerjeugd. Mocht je deze serie nog niet gezien hebben, ik kan je ze alleen maar sterk aanraden. Zeker als je het pokerspel nog met iets negatiefs associeert.

Poker wordt helaas doorgaans nog altijd gezien als een gokspel. Het is echter een spel waarin een getraind speler op lange termijn altijd zal winnen van een niet-geoefend speler. Zo zal een beginnende speler

zijn eerste toernooi tegen een betere speler wel kunnen winnen, maar zal die nooit meer dan 50 procent van de toernooien winnen als hij tegen diezelfde pro-speler 1000 toernooien zou spelen. Pro-pokerspelers zien dat pokeren dan ook als een investering. Ze betalen een aantal duizenden euro's om te mogen deelnemen, maar ze weten ook dat ze op lange termijn winst zullen boeken. Ze zijn in pokertermen 'plus EV', wat staat voor 'positive expected value'. Ze verwachten dus gemiddeld meer geld terug te verdienen dan dat ze investeren. Veel pro's hopen inderdaad aan tafel te komen met enkele vrije beroepers die veel geld hebben en poker puur als hobby beoefenen. In pokerjargon noemen ze iemand met weinig pokerskills een 'vis', de echte pro's noemen ze 'walvissen'. En wat eten walvissen graag? Ja, dat klopt, vis dus.

Dat alles leidde ertoe dat ik zo goed mogelijk wou worden. Ik wou en zou geen vis zijn. Ze zeggen weleens van poker dat het één minuut duurt om de spelregels te leren, maar een leven om een goede strategie te ontwikkelen. Gelijk hebben ze! Als ik nu om me heen kijk en zie hoever de kennis van de beste pokerspelers reikt, dan durf ik met zekerheid te zeggen dat ik twee levens nodig heb om op hetzelfde niveau te komen.

Ik heb in ieder geval een zeer interessante jeugd gehad. Als jong meisje aan de pokertafels met chirurgen, piloten, advocaten, superslimme pokergoeroes en vele andere boeiende personen. Eén iets hadden ze doorgaans gemeen: ze hebben allemaal geld in overvloed, maar ze spreken er niet over. De ene had uiteraard wat meer dan de andere, maar stuk voor stuk, tenzij ze voor een andere persoon speelden, hadden ze allemaal eigen kapitaal waarmee ze konden pokeren. En als ze dan hun 'buy in' verloren, dan ging hun leven gewoon rustig verder. Vaak zonder traan of frustratie. Al zeker niet als we op locaties vertoefden zoals de Bahama's, of Monte Carlo, of Las Vegas...

Hoewel ik als student de inzet waarmee ik pokerde veel geld vond, leerde ik snel dat zodra je aan een pokertafel gaat zitten, je de waarde

van geld moet loslaten. Je moet zeker je emoties loskoppelen van het geld waarmee je speelt. Als ik me in een toernooi inschreef, mijn duurste was 5000 euro, dan probeerde ik te vergeten voor welk bedrag ik speelde. Als ik bij elke bluff of all-in zou bedenken wat ik met 5000 euro zou kunnen doen, dan zou ik te emotionele beslissingen nemen en te angstig spelen. Net zoals op de beurs kan je daar maar beter volledig je emoties uitschakelen. Het is maar geld, dacht ik dan.

Jarenlang speelde ik tijdens mijn studie dus geregeld online en reisde ik de halve wereld rond. Ik betaalde mijn cola's in de casino's wereldwijd met briefjes van 10 euro naast andere pokerspelers die betaalden met bankbiljetten van 500 euro. Ik had nog nooit zulke dikke portefeuilles gezien.

Mijn ouders waren in het begin erg sceptisch. Ze hadden schrik dat ik een gokverslaving zou ontwikkelen, maar al snel hadden ze door dat ik niet alleen slimmer werd maar ook veel focus had en ik ondanks mijn erg tijdrovende hobby mijn studie niet verwaarloosde. Zo studeerde ik in 2013 af als criminologe en als master in de bestuurskunde en publiek management, en besloot ik voltijds te gaan werken en poker even te laten voor wat het was. Ik was bang dat ik nooit een job zou vinden als ik op mijn eerste sollicitatiegesprek moest uitleggen waarom ik niet meteen na mijn studie was beginnen werken en de wereld rondreisde om pokerspelletjes te spelen.

Ik weet niet of jij ooit al hebt gepokerd, maar ik wil wel delen wat ik eruit leerde omdat het ook mijn visie op geld zo heeft veranderd. In een later hoofdstuk over de gelijkenissen tussen pokeren en beleggen, deel ik de lessen die ik uit mijn pokerervaring naar mijn beleggingen doortrok.

→ SOLLICITEREN

Mijn eerste sollicitatiegesprek. Ik was zo een van die jonge wolven die het zou maken. Ik wou en zou manager worden. Waarom? Omdat ik wou groeien! Ik wou dat mijn familie apetrots op me was. Ik wou mijn LinkedIn-profiel laten blinken; titel na titel, loonsverhoging na loonsverhoging. Veel jonge mensen starten hun carrière met torenhoge ambities.

Van mijn carrière had ik een romantisch beeld. Begrijp me niet verkeerd, ik leef voor mijn job en durf te stellen dat mijn carrière bijdraagt aan mijn identiteit, en ik er ook heel erg trots op ben. Maar ik ben wel tot het besef gekomen dat mijn initiële visie 'hard work makes the dream work' niet helemaal klopt.

Het plannen en analyseren hoeveel ik extra sparen kon, was een demotiverende oefening geworden. Ik heb vrij lang bij mijn ouders gewoond en kon de eerste werkjaren best goed sparen. Ik zette makkelijk 1500 euro per maand op mijn spaarrekening. Ik kocht na enkele jaren mijn eerste appartement en sindsdien betaalde ik me letterlijk blauw aan afbetalingen en kosten – de moed zakte me snel tot in de schoenen. Het besef dat hard werken waarschijnlijk niet heel erg veel meer dan mijn vaste kosten zou dekken, maakte me heel erg verdrietig.

Elke dag hard werken. Elke ochtend om halfacht opstaan. Het dagelijkse fileleed. De weliswaar voldoening gevende projecten. Mijn topmanager. Het is een strijd. Een strijd die ik voer, maar met plezier en met volle goesting. Ik doe mijn job namelijk ongelooflijk graag. Ik zou op dit moment ook niet anders willen. Wat me doet denken is wat als ik er binnen 10 jaar anders over denk? Wat als ik ooit mama word en mijn kinderen vragen meer tijd dan ik me had ingebeeld? Wat als ik ondanks het harde werken geen tijd met hen zal kunnen doorbrengen omdat ik hun studies moet betalen en mijn hypotheek verder moet afbetalen? Wat als mijn werk echt mijn enige optie is om te overleven?

Het contrast tussen nu en mijn studentenleven waarin ik als poker-speler in pure vrijheid leefde en van land naar land reisde, kan eigenlijk niet groter zijn. Ik merk dat als ik nu op vakantie ga, de uren die ik in de luchthaven doorbreng mijn gelukkigste uren zijn. Waarom? Daar ervaar ik het echte gevoel van vrijheid. Het katapulteert me terug naar mijn leven als student-pokerspeler waar niets moest en alles mocht. Ik had toen geen stress en ik was gelukkig. Ik weet nog dat een dokter me ooit vroeg of ik stress had. Ik zei toen dat ik dacht van niet. Geloof me, als je stress hebt weet je doorgaans heel goed welke impact dit heeft en hoe dit voelt. Ik ben iemand die in haar job doet wat er gevraagd wordt. Ik vertoon dus best veel discipline maar fleur vooral op van de dingen die ik zelf onderneem en die vanuit mijn eigen autonomie starten en groeien. Daarom dus dat ik mijn werk zo graag doe, omdat een job als consultant mij toelaat om plaats-, tijds- en vaak ook inhoudsonafhankelijk te werken.

Ze zeggen inderdaad weleens dat je studententijd de mooiste tijd van je leven is. Dat klopt voor veel mensen en voor mij is het zeker moeilijk om die te overtreffen, maar dat hoeft niet per se zo te zijn. Als jij je autonomie in handen kunt nemen en je kunt werken naar financiële vrijheid, dan heb jij je mooiste tijden nog tegoed. Daar ben ik helemaal van overtuigd!

→ DE OMMEKEER

Toen ik in 2019 mijn vriend leerde kennen, had ik mijn appartement net verkocht en had ik al mijn centjes op mijn spaarrekening staan. Ik wou graag iets nieuws kopen want ik had, zoals de meeste Vlamingen, een zware baksteen in de maag. Mijn vriend was een professionele pokerspeler en ondernemer en had volgens mij een erg verrassende kijk op geld.

Toen ik hem leerde kennen was ik telkens verbaasd over hoe hij naar geld keek en hoeveel rust hij had bij de toch best wel grote uitgaven

die hij deed. Zo huurde hij een villa waarvan ik de prijs zelfs niet durf te vermelden. Een villa huren als je hem evengoed kan kopen, waarom zou je dat doen, dacht ik.

Hij had daar volgende verklaring voor: ‘Het kapitaal dat ik kwijt zou zijn om het vastgoed aan te kopen zal veel meer opbrengen in andere investeringen en beleggingen, je kan wel degelijk het rationele en wiskundig correcte argument aanbrengen dat huren voordeliger is dan kopen. Zeker omdat ik zo goed ben in het spotten van mooie opportuniteiten en rendementen in de markt.’

Mijn vriend was helemaal into crypto. Een wereld waarin the sky the limit is. ‘To the moon’, zeggen cryptohouders weleens. Ik was in het begin zeer sceptisch maar ga op het einde van dit boek zeker dieper in op waarom ik zelf besloot ook een deeltje van mijn kapitaal in crypto te investeren.

In ieder geval was zijn visie bijna compleet anders dan die van mij. Aangezien ik geld als veiligheid zag, was dat was voor mij zeer confronterend. Ik was voornamelijk op zoek naar behoud en lichte groei van mijn kapitaal door hard te werken. Hij was continu op zoek naar groei van kapitaal door middel van slimme investeringen.

Ik bedacht al snel dat onze visies op geld elkaar konden versterken, want rijk worden door arbeid is slechts voor enkelen weggelegd. Dit omwille van de hoge belastingen op inkomsten door arbeid ten opzichte van de lagere belastingen op inkomsten door investeringen.

En toch blijft het omgaan met geld in onze relatie, ook al hebben we het helemaal niet slecht, een punt van discussie. Discussie is in deze zeker niet negatief omdat we beiden hetzelfde doel hebben. Waar mijn vriend met plezier heel hoge risico's neemt met potentieel hoge winsten, ben ik diegene die graag ook wel wat veiligheid inbouwt en met ‘stop-losses’ werkt.

Als je samenleeft met een ondernemer of je bent een ondernemer, dan weet je dat je jouw toekomst moeilijker kunt voorspellen. Zeker als je een gezin opbouwt met iemand of je bent iemand die graag op gevoel handelt en niet voor alles een afgelijnd businessplan opstelt. Je zou kunnen stellen dat mijn vriend zorgt voor de chaos in onze relatie en ik voor de orde. Dat evenwicht is soms moeilijk te vinden, want chaos en orde staan pal tegenover elkaar. Zonder chaos is er geen ruimte voor innovatie en nieuwe ideeën. Zonder orde is er geen ruimte om nieuwe ideeën uit te werken.

Het is fijn zo te werken en we brengen het beste in elkaar naar boven. Zonder de kennis die hij op me overbracht zou ik nooit dit financieel getinte boek schrijven, dus ik ben hem zeker dankbaar om me zo uit mijn comfortzone te trekken.

Financiën zijn voor heel wat koppels nog een punt van discussie. Dit boek kan jullie helpen samen gemeenschappelijke delers te zoeken en elkaar beter te leren kennen. Kunnen omgaan met andere visies begint bij het leren kennen van elkaars behoeften en de verschillen ertussen.

→ DAN TOCH BAKSTENEN

We woonden dus in een gehuurde villa, maar ik had al snel besloten dat ik liever toch, gezien de rust die ik nodig had, wou investeren in een eigen woning. Als je een huis huurt heb je namelijk het risico dat je op eender welk moment zal moeten vertrekken. Het is me veel waard om van iets te kunnen zeggen dat het mijn plekje is en dat niemand anders kan bepalen wanneer ik er weg zal gaan.

Anderzijds zorgde de aankoop van mijn eigen woning ook voor financiële rust. Sinds we er wonen, kan ik mijn vriend ook makkelijker risico's laten nemen. Ik vind nu ‘mijn genoeg’ in het huis. Ik ben gelukkig met wat ik heb en alle extra is extra.

Waar ik vroeger al mijn spaargeld als eigen inbreng zou hebben gebruikt, heb ik het door mijn nieuwe inzichten anders aangepakt. Ik had twee keuzes. Of mijn volledige kapitaal bij de bank parkeren en maandelijks een lager bedrag afbetalen – en de rest misschien uitgeven aan restaurantjes, weekendjes weg en shoppen. Of zoveel mogelijk lenen en een kapitaal overhouden dat ik kon gaan beleggen en investeren in opportuniteiten in de markt. Hier kun je doorgaans, zeker als je zelf leert beleggen, een mooier rendement halen dan in vastgoed. Het gaf me daarnaast ook een veel vrijer gevoel. Ik zou inderdaad wel iets zuiniger moeten gaan leven maar daarnaast had ik wel een potje geld over dat voor mij aan het werk gaat. Ik ging er ook van uit dat mijn loon zou gaan stijgen en de moeilijkste jaren de eerste jaren van mijn afbetaling zouden zijn. Aangezien ik van nature vrij ondernemend ben, geloof ik dat als ik ooit geld tekort zou komen, ik er ook alles aan zal doen om op een of andere manier geld bij te verdienen.

Hoe ik mijn eigen financieel plan maakte en anders naar geld ben beginnen kijken, licht ik allemaal toe in het volgende hoofdstuk. Aan de hand van enkele stappen neem ik jullie verder mee in mijn verhaal en laat ik jullie meteen ook zelf aan de slag gaan om jullie weg naar financiële vrijheid te plannen. Niet alleen financiële vrijheid maar ook mentale vrijheid. Ik hoop oprecht dat jullie na het lezen van dit boek een nieuwe passie ontdekken.